

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قال الله تبارك و تعالی:

﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا﴾

سوره مبارکه شمس، آیه ۹

امام خامنه‌ای مدظله‌العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی، وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. ۱۳۹۸/۹/۲۴

عنوان:

خوردنی‌ها و آشامیدنی‌های حرام

شناسنامه مطلب	
t-355	کد مطلب
تزکیه‌ای / تقوای عمومی / ورود به آستان بندگی / محاسبه عمر / آشنایی با محرّمات	رده
تزکیه، خوردنی‌ها، آشامیدنی‌ها، حلال، حرام، علامه طباطبایی	برچسب
	توضیحات

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی نُمُو

nomov.ir

در شرع مقدس اسلام هر چیز که قابلیت خوردن و آشامیدن را داشته باشد «حلال» است جز موارد استثنایی که برخی از آن‌ها در کتاب خدا و برخی از آن‌ها در سنت پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله بیان شده است موارد استثنایی نامبرده که خوردن و یا آشامیدن آن‌ها حرام است در دو نوع محدود است: جاندار و بی‌جان.

نوع اول: حیوانات

و آن‌ها بر سه قسمند: دریایی، بیابانی و پرندگان!

حیوانات دریایی: از حیواناتی که در آب زندگی می‌کنند، تنها پرندگان آبی و ماهی فلس‌دار ملخ دریایی (میگو) حلال گوشتند و بقیه مانند، سگ ماهی، لاک پشت، سگ و خوک دریایی و امثال آن‌ها حرامند.

حیوانات بیابانی: حیوانات بیابانی بر دو قسمند: اهلی و وحشی.

از حیوانات اهلی گوسفند و بز و گاو و شتر، حلال گوشتند، و هم‌چنین اسب و استر و الاغ حلالند، ولی خوردن گوشت آن‌ها مکروه است و غیر آن‌ها مانند: سگ و گربه حرامند... و از حیوانات وحشی، گاو و قوچ و بز کوهی و گورخر و آهو حلال است و باقی که درنده یا ناخن‌دار می‌باشند، مانند شیر و پلنگ و گرگ و روباه و شغال گوشتشان حرام می‌باشد.

پرندگان: از پرندگان آن‌هایی که «چینه‌دان» و سنگدان دارند، یا هنگام پریدن، بال می‌زنند و چنگال ندارند، مانند مرغ خانگی و کبوتر و قمری و دراج و... حلال گوشت، و باقی حرام گوشت می‌باشند و انواع مخصوص از ملخ حلال می‌باشد (تفصیل را در رساله‌های عملیه باید مطالعه کرد).

تبصره: حلیت گوشت آنچه از حیوانات نام برده شد، مشروط به «تزکیه» است، یعنی: ذبح و کشتن با شرایط شرعی، به نحوی که در رساله‌های عملی شرح داده شده است.

نوع دوم: اشیای بی جان

چیزهایی که حیات ندارند، بر دو قسم می‌باشند: جامدات مایعات.

جامدات: ۱. مردار هر حیوانی، خواه حلال گوشت باشد و خواه حرام گوشت، خوردنش حرام است. و هم‌چنین چیزهای نجس، مانند مدفوع حیوانات حرام گوشت و هم‌چنین مأكولات که به ملاقات نجس، ((متنجس)) شده‌اند.

۲. خاك.

۳. سم‌های کشنده.

۴. چیزهایی که انسان طبعاً از آنها متنفر می‌باشد، مانند: مدفوع حیوان حلال گوشت و آب دماغ آن و آنچه از داخل روده آن پیدا می‌شود و هم‌چنین از اجزای بدن حیوان حلال گوشت پانزده چیز حرام است (به رساله‌های عملیه مراجعه شود).

مایعات: ۱. مشروب مسکر، از هر نوع باشد آشامیدن آن اگر چه کم باشد، حرام است.

۲. شیر حیوانات حرام گوشت، مانند: خوك و گربه و سگ.

۳. خون حیوانی که خون جهنده دارد.

۴. مایعات نجس، مانند بول و منی از حیوانی که خون جهنده دارد.

۵. مایعاتی که در آنها یکی از نجاسات ریخته شود.

تبصره: خوردنی‌ها و آشامیدنی‌های حرام، وقتی حرامند که اضطراری در کار نباشد و در صورت اضطرار (مانند حال کسی که اگر از غذای حرام نخورد از گرسنگی تلف خواهد شد، یا از مرض یا شدت یافتن مرض می‌ترسد، یا که از فرط ضعف در سفر از همراهان عقب مانده دچار هلاکت خواهد شد) استفاده از خوردنی یا آشامیدنی حرام، به اندازه‌ای که «اضطرار» رفع شود، جایز می‌باشد، مگر برای کسی که به قصد دزدی، یا به عنوان یاغیگری بر حکومت اسلامی از وطن بیرون آمده دچار اضطرار شود.

تذکر مهم

رعایت بهداشت، یکی از وظایف اولیه انسان می‌باشد که هر انسان یا کمترین توجهی با شعور خدادادی خود، به آن پی می‌برد.

تأثیر انواع خوردنی‌ها و آشامیدنی‌ها در بهداشت نیز بسی روشن و آشکار است.

گذشته از آن، تأثیرات به سزایی در روحيات و اخلاق انسان و هم‌چنین در آمیزش‌های اجتماعی وی دارد. ما هرگز شك نداریم که حالت روانی شخص مست، با شخص هوشیار، یکی نیست و سیر اجتماعی‌شان نیز يك نواخت نمی‌باشد. یا اگر کسی مثلاً خود را به خوردن یا آشامیدن چیزهای نفرت آور عادت دهد، اثری که از این عادت در زندگی فردی و اجتماعی وی پدید خواهد شد، برای افراد متعارف قابل تحمل نیست.

از این جاست که انسان با فطرت خدادادی خود، می‌فهمد که کم و بیش باید در تغذیه خود محدودیتی قائل شود. هر خوردنی را نخورد و هر نوشیدنی را ننوشد.

خدای متعال که به نص کلام خود، هر چه در روی زمین است برای انسان آفریده و خود هیچ نیازی به انسان و به لوازم زندگی انسان ندارد و به صلاح و فساد آفریده‌های خود از همه داناتر و بیناتر است، به منظور خیر و سعادت انسان از خوردنی‌ها و آشامیدنی‌ها، چیزهایی را حلال و چیزهایی را حرام فرموده است.

حضرت رضا علیه السلام فرمود:

خداوند هیچ خوردنی و آشامیدنی را حلال نکرده است مگر آن که نفع و صلاح بشر در آن بوده و هیچ يك را حرام ننموده است، مگر آن که مایه زیان و مرگ و فساد است.

حکمت تحریم برخی از این محرّمات، برای کسی که درك ساده و بی‌آلایشی دارد، روشن می‌باشد و برخی نیز تدریجاً از راه بحث‌های علمی روشن شده است، و برخی دیگر که تاکنون حکمت تحریمش به دست ما نیامده است، نمی‌توان گفت که هرگز برای ما روشن نخواهد شد و اگر هم نشود، نمی‌توان گفت در واقع نیز از حکمت و مصلحت عاری است. بلکه، نظر به این که این مقررات از ساحت قدس يك علم

بی پایان سرچشمه می‌گیرد، باید گفت که بهترین و مؤثرترین حکمت و مصلحت را واجد است، اگر چه ما نظر به تنگی عرصه وجود و کوتاهی وسایل علمی خود، از درك آن عاجز و ناتوان هستیم.

*توجه شود که احکام مذکور عمومی و صرفاً برای آشنایی می‌باشد و ممکن است با نظر مرجع شما کمی مغایرت داشته باشد.

علامه طباطبایی ره، تعالیم اسلام، ص: ۲۷۹

نرم افزار مجموعه آثار علامه طباطبایی (ره) مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور